

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Kmetty-utca 11. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.

Fél évre . . . . . 2 frt.

Negyedévre . . . . . 1 frt.

Tanítóknak egész évre . 2 frt.

" fél évre . . . . . 1 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felhatalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 6 kr.

Bélyegdij minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legezészerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Márczius 15-én.

Azon nemzet, mely megfelelnek nagyjairól, mely az emlékezetre méltó eseményeket nemcsak történelmének évtápláira, hanem polgárainak szívébe is kitörülhetlen betűkkel feljegyezni elmulasztja, nem tarthat számot örök életre. Nincs rátabb a hálátlanságnál s mi valóságos bünt követhetünk el akkor, ha ama nap emlékezetét, melyen annyi század év után először kezdetünk szabadabban lélekezni, nyomtalanul hagynók fejtünk felett elsiklani, ha nem keresnők fel lelkünkben az önzetlen hazaszeretnek eme kimeríthetetlen gazdagságu forrását oly ezéltől, hogy e forrásból évről-évre üditőbb balzsamot szivjunk magunkba.

Mi lassanként mindnyájan elmulunk, összecsapnak fejtünk felett az idő hullámai, alig lesz közülünk valaki, kinek emléke a kétes jövő fátyolán átvilágol, kinek tettei a történetirő tollát munkára serkentenek. — de azért olyan sem lesz közöttünk egy sem, ki a nagy tettek a szó teljes értelmében meddő korszakban legalább e fényes alkalommal ne érezné fellobbanni szívében egy szikráját annak az áldó és termékenyítő hazaszeretnek, melynek melegtől alkalmas pillanatokban nagy tettek is születhetnek.

Azokban már magában az a tény is, hogy a XIX-ik század alkonyán a szabadság szeretetének ápolására van szükség, szomorú tanubizonyossága annak, hogy az ugynevezett civilizált emberiség sem emelkedett fel arra a magaslatra, a melyen emberi méltóságánál fogva állani kellene. Hisz eredetileg minden ember szabad lénynek született, — de évezredek teltek el addig, míg rájöttek arra a gondolatra, hogy a természetadta jogok az embernek visszaadassanak, s hogy csak alig vagyunk tovább még e gondolatnál, bizonyíthatják a legázott népek millió Európában is a legfejlettebb kulturának emez ősi fészében.

De e gondolat gyökerei jóformán már őszszenőttek szívünkkel; apáink ültették oda, ők gondoskodtak arról, hogy a talaj napról-napra termékenyebb legyen. Ők voltak a kertészek, gyermekeik szíve a talaj, s hogy miként munkálkodtak a szabadság eszméjének ápolására legalkalmasabb talajban, bizonyítja a mai nap, melyen széles Magyarországon milliók érzelmeiből

font koszorút áldozhatunk a magyarok istenének!

És miért kell nekünk e koszorúval áldoznunk évről-évre? Hiszen büszkén hangzik el ajkainkról a „Hazádnak rendületlenül,“ a szent meggyőződés hangján mondjuk el az ur zsámolya előtt, hogy megbűnhötte már e nép a mulat s jövendőt . . . ! Hálát adunk, hogy annyi bal szerenese között, oly sok vizsály után az oldott kéve szálai ismét egygyé fűződtek s a civilizált népek nagy európai koncertjében a harmonia teljessé tételére a mi szavunkra is van szükség.

Miért kell nekünk évről-évre áldozatot mutatnunk be a magyarok istenének?

Azért, mert magyar hazánknak nem minden lakójáról mondhatjuk el, hogy rendületlen hiva a magyar állameszméknek, mert a századokig tartó bűnhődés még nem tanított meg mindenkiket arra, hogy miként rakja le egy jövendő nagyság szilárd talpköveit, mert az oldott kéveknél széthullott nemzet tagjai még nem fűződtek össze egy tömör egészé, mert az európai koncert harmoniáját egy élesen feljajduló hang megzavarná.

Oh nekünk igen nagy szükségünk van arra, hogy a haza- és szabadság-szeretet ápolására minden alkalmat felhasználhassunk mind addig, míg oda jutunk, a hol a történetet nem velünk csináltatják, hanem mi csináljuk. A viszonyok napról-napra számtalan oly kérdést vetnek fel szívre, melyre a hazaszeretet és szabadság szempontjából alig felelhetnénk a nélkül, hogy lelkünk el ne borulna s a már szent ünnep lelkesült hangulatát meg ne zavarnók.

Ám ne szaggassuk hát fel a még be sem hegedt sebeket, ne játszunk szívünk legfájdóbb hurján, hanem elevenítsük fel ama dicső nap emlékezetét, mely bűbajos balzsamként egyszerre milliók fájdalmának adott enyhületet. Ez enyhület első részesei apáink voltak, de jutott belőle nekünk is annyi, hogy a haza sorsa felett legalább nem kell könnyeznünk.

Immár 44 esztendeje telt el annak, hogy a magyar haza hívó szózatára talpra állott. E fél-századra lenyuló idő egy oly nemzet életében, mely az örökkévalóságra lehet hivatva, csak egy röpké pillanat és e rövid pillanat alatt mily bámulatos erejű talpköveit rakta le nemzetünk jöven-

dő nagyságának! Hová fejlődhetett volna a magyar, ha nem lett volna századokig Európa kapujának janitora, ha nem kellett volna még hosszabb idő-kön át lánczot esörgetnie! Meglehet, hogy a gondolat elfogultta tesz, de a rajongás, melylyel nemzetünk iránt viseltünk azt a büszke feleletet esalja ajkunkra, hogy a világ első nemzetévé!

Egy pillanat teremtette meg nálunk a testvériséget, s ha későn is, a nemzetiségek kezét adtak egymásnak; visszaadta a nemzet lelkiismeretének szabadságát; a vallásfelekezetek között elenyészett a surlódás; lerombolá a két testvér-haza határai között végighuzódó válaszfalat s letűnt egy test, egy lélek; kitörülte törvénykönyvből az ő-jogokat, melyek a szegény jobbágyot földesura birtokához lánczolóák, s melyet legelőször kellett volna említenem: szabad lett a gondolat!

Ime ezek a 44 év előtti márczius 15-ének vívmányai. És e vívmányok a magok összeségükben megteremtették a mai pezsgő korszakot, melyben ha a nemzetek testvéris ölekezésében helylyel-közzel találunk is nem egészen őszinte melegséget, mindemellett elmondhatjuk, hogy mindnyájan egy hazának gyermekei vagyunk, s e haza minden nemzetiségre nézve: a magyar haza. A mai társadalomban a felekezeti szűkkeblőség nem ad gyilkoló fegyvert a polgárok kezébe s e tekintetben a modern, de intézményeiben klasszikus Amerika nyomdokain haladunk. Az ur és paraszt közt lévő viszony megváltoztával a harezmezőn és a tudományok esarnokaiban ott látjuk együtt egy ezétra működni a jobbágy gyermekét a születési arisztokráciával. És a gondolat szabadsága teremtett egy olyan irodalmat, mely jóformán zsenge ifjúságában lett a művelt Európa által nagykorúnak elismerve.

Melyik nemzet produkálta ezt 44 esztendő alatt?

És mégis ennyi törekvésnek, oly sok szép eredménynek mennyi ellensége van a Kárpátok határain kívül, sőt belül is!

Ezért kell nekünk ünnepet tartanunk.

Ezért kell megmutatnunk a világnak, hogy van egy maroknyi nép, melynek egy ezredévi szenvedés oltotta szívébe a hazaszeretet és szabadság esiráját, mely terebélyes fává növekedett

T Á R C Z A.**A szabadság napján.**

Tél volt; hideg, borulatos, komor;
A napsugár ködös boruba ment,
Megdermedett a játszi vízfodor,
Zugó vihar rohant a légbe fent.
— Az arczokon sem ült derű, mosoly,
Kétségbeesés borong a szíveken;
Megnőtt a rabság, — a hófuvatag;
Elfeledve mindent a mi él s szabad.

Zsarnok gyanánt ült a világ fölött
A tél s teremtett éjszakát s fagyot;
S e télidőben harezba üldözött
Szegény magyar szabadság megfagyott.
Reménytelen, bus küzdelem között
Láttuk kihűlni a derült napot . . .
Vártunk s reméltünk, — s mindig hasztalan . . .
Az éjszakának: ah! csak árnya van.

De lám, az árny lassan derűre vált;
S a ködlő felleg többé nem havaz!
Amint a fény parányi rést talál
Derűvel az mindent besugaraz.
Az árny, a köd jajongva messze szállt,
Hintvén sugárt, mosolyt az új tavasz . . .
S a napsugárnak vége-hossza nincs . . .
Lehullt a láncz; szétörve a bilincs.

Igy lón e nap az eszme küzdterén
Dicső tavasz. Heve: az ihletés,
A lelkes ének, a vidám remény,
A mely igaz s nem léha tettetés.

A mely vihart szül a szív tengerén,
A melyre minden ágyúcső kevés,
Melylyel nem állhat szembe semmi gát,
Letördel lánczot s büszke rabigát.

Az eltiport szabadság s jog felett
Hiába ültek tort a zsarnokok . . .
Lám, a jogérzet újra éledett
S a honfiszívbe hő sugárt dobott:
Derűre hangolá a kebleket,
A szív, a lélek hő tüzet fogott,
S a lelkesült szívek napsugarára
Fényét élvezte a vak éjszaka.

S ez a sugár elütte a sebet . . .
Bimbóba szökkent a testvériség,
A szóra is leszállt a kikelet,
A sajtóról leolvadt a jég,
A zsarnokság fagyva felengedett,
Mégváltozott a téli zord vidék . . .
— Feloldozák a lánczra vert magyart,
S nem kellett hozzá sem golyó, se kard.

Ezért ünneplünk tégedet márczius Idusa,
Szívvel, lélekkel buzgón tégedet,
Hogy a magyar nemzet dicső ura
Nagy dolgokat kivívni engedett.
Pedig riasztó harezzi zaj, tusa
Nem veré föl esőndjéből az eget . . .
— Szóval töréd meg a kigyó fejét,
Ezért tekintünk áldóan feléd.

De már megint kigyót melengtetünk,
S míg esípek-marnak a Kochmeisterek,
Száz Uzelácz rohan s tör ellenünk,
Nyomukban sárga-fekete sereg.

Egy millióért kortesbort veszünk,
Míg Árvában az éh-könyű pereg . . .
— Képtrombolók a főispán urak,
S megtisztítják K o s s u t h-től házukat.

De ám ne ejtsen bába e dolog,
'Sz ha vést síkoltna most a harezzi kürt,
Tudom: lennének újra Brutusok,
S nagy jelszavak hangoznák bé az úrt.
A pártviszály, mely ma fenn lobog,
Elhagyná azt, miért előbb hevült . . .
H a z á n k é r t mind' felkötnek kardjukat,
A míg nem lenne ujlag s z a b a d.

Juhász László.

Párhuzam II. Rakóczy Ferencz és Kossuth Lajos között.

A magyar nemzetnek sorsa küzdes és szenvedés volt; számos oly körülmény közé jutott hazánk, melyek között kevesebb életerővel bíró nemzetek régen eltűntek volna, miként eltűnik a gyenge hajó a tenger vészei között, de hazánk nem a győnge hajót, hanem a rendületlen sziklát képviseli, mit, ha el is takartak a szenvedés és vihar hullámai, mégis újra kiemelkedett, szilárdan megállott ama vészek között. A nemzeti erő volt az, mi feltartá! Nincs nemzet, melynek alkotmányáért annyit kellett volna küzdeni, mint épen a magyar nemzetnek; különösen a mohácsi vész után volt szüksége a nemzetnek teljes életerejére, midőn két ellenség törekedett arra, hogy a magyar nemzetet megsemmisítse, a egyik földét akarta, a másik földét és alkotmányát Pusztult a haza nemzetisége, vagyona, ereje semmivé lett, alkotmányos élete megszünt.

s melynek enyhet adó lombjai alatt kívánunk élni és meghalni.

A lelkesedés e szent tüzet nem oltja ki belünkől sem a pártoskodás, sem a nemzetiségek türelmetlensége; kunyhóban és palotában, a népiskola padjain úgy, mint a tudományok csarnokaiban az új nemzedék megfelelő formákban a szabadság és hazaszeretet eszméit szívja magába s mire elérkezik a tettek ideje, egy sem lesz közöttünk utolsó. Erről tesznek tanubizonyoságot széles hazánkban a népek milliói a mai napon. Ez az egy nap az, melyen az emberek között nincs különbség; leomlanak a társadalom rétegei között fennálló válaszfalak, elenyészik a nem és rang közötti különbség s egy érzeménynek lángiban dobognak a szívek.

Közös e napon minden magyar öröme és bánata; mintha együtt éreznék a márczius 15-én égből leszállott hazaszeretet lángnyelveit azokkal, kik a szabad eszmék első bajnokai valának, mintha együtt szenvednék azokkal, kik a két évig tartó héroszi küzdelemben halálos sebeket kaptak; mintha együtt bolyonganék be a világot azokkal, akik a nagy nemzeti tragoedia katasztrófája után a hontalanság keserű kenyerével táplálkoznak. Mintha most is a mosolygó olasz énekek egy szerény lakóháza: a szent öreg menedéke felett kalandozna lelkünk s bekopogtatva ablakán, kéréne, biztatná, hogy ne busuljon, mert van még a magyar nemzetnek ifjúsága, mely lelkesül azokért az eszmékért, a melyek egykoron őt a titáni munkára lelkesítették. S mintha a szent öreg, ki csaknem egy sulyos századot látott elvonulni szemei előtt, örömtől reszkető hangon csakugyan azt mondaná: elomlik a sártest, de a szellem örökre él; világoljon előttetek fiaim az az eszme, mely bennem is élt: szeressétek a hazát úgy, amint én szerettem!

A gömörmezei magyar közművelődési egyesület rimaszombati körének választmányi ülése.

A közművelődési egyesület rimaszombati körének választmánya folyó hó 13-án Molnár József elnöke alatt ülést tartott, melyen az egyesület buzgó működése iránt érdeklődő tagok megjelentek, s élénk figyelemmel kísérték a tárgyalások menetét. Ott voltak: Fábry János, Horváth János, ifj. Sütheó István, Bodor István, Eperjessy József, Lőrinczy György, Groó Vilmos, Török József, Fülep Benjamin, Institőrész Endre, dr. Lichtschein Adolf.

Molnár József, ki e tisztében első ízben foglalta el az elnöki széket, következő szép beszéddel nyitotta meg az ülést:

Tisztelt választmányi gyűlés!

Először foglalom el — engem érdemeim felett megtisztelő bizalmukból — a tisztelt választmány ülésében az elnöki széket.

Első szavam nem lehet másnak, mint a szívem mélyéből fakadó halának és köszönetnek a kitejezője, melylyel az igénytelen személyemet ért kitüntetésért mindnyájukkal szemben adósnak érzem magamat, fogadják ennek kijelentését tölem szívesen azon komoly ígérettel együtt, hogy a bennem rejlő kevés erőt legjobb tudomásom és lelkiismeretem szerint fogom az egyesület szolgálatában értékesíteni.

Önök tisztelt uraim bennem a komoly munka egyszerű emberét tették meg a legfontosabb ügyben vezetőnek, azt a kitűzött nagy ezél kockázatát nélkül csak azon erős elhatározás mellett tehettem, hogy gyarlóságaimat teljes erejükből törekedni fogok kipótolni, terveimet kijavítani, s azok keresztül vitelében készek leszek segídekné.

Szívesen jelentem ki, hogy én azon kötelezettség után, melyet családomban tartottam ir előmbé, s melylyel vallásom ügyeinek tartozom, a magyar közművelődés terjesztését tekintem életem komoly céljának; szívesen ígérem meg ünnepélyesen, hogy rendes hivatásom s foglalkozásom teljesítése mellett, társadalmi érintkezéseimben,

A szerenese kedvező karja, a nyert esaták diadalmai mindinkább elbiztaltabbá tevék a németet, azt hitte, hogy néhány segélyadása már feljogosította arra, hogy a magyar nemzetet ősi alkotmányától megfosztva, nemzetiségéből kivetkőztetve, egybe olvassa örökös tartományával. Erre irányul ezentul minden törekvése. Hyen volt az ország állapota 1703-ban.

Tárjuk fel a 48 előtti sebeket is.

„A forduló pont elkövetkezett, mondja — gróf Dezsőffy József — iszonyuk a célok irtoztatók az eszközök, nagy dolgok fognak érné!”

Nem is lehetett másképen. S valóban egyszerre, mint egy tulhevített víz jön forrongásba a nemzet, minden téren a haladás zászlója van kitzúve; olyan reformok kezdtek foglalkoztatni a nemzetet, mik tisztán minden rossz célzattól egyedül a nemzet jólétét voltak hivatva előmozdítani, ez volt azon korszak, melyben a nemzet gyarapodásának, lehető nagyságának alapjai letétek. Széchenyi hatalmas jobbja lengeté a zászlót.

A jó törekvéseket a német kormány nem nézte jó szemmel. Irigykedett minden olyan törekvése, mi a nemzetet előbbre vitte. Fájt neki az, hogy Magyarország épül. Nyilvánossá lett a bécsi kormány törekvése, Magyarországot mind szellemileg, mind pedig anyagilag Ausztria alá helyezni. . . hazánk önálló egységét el-sorvasztva, a kormányhatalmat mindinkább az ausztriai kabinetbe központosítani. Látta ezt a nemzet, érezte, hogy tovább tűrni nem lehet. „Az ég leszakadt a földre.” Az eget villám hasítá kétfelé. . . e villám Bécs felé süttort; a nép lebilincselte keze mozogni kezdett, s az első szó; mit felvett — kard volt; a nemzetből kitzört az első s mit kívánt: szabadság volt „jelenlétté lett a jövendő” — feljött napod szabadság! Van-e elég erős szó, mi téged képes volna üdvözölni, túl harsoghat-e téged a rohanó

szóval minden lépésem megtételénél a közéletben azon szempont fogja vezérelni elhatározásomat s tetteimet, hogy azzal, amit teszek, a magyar közművelődés szent ügye vitessék előbbre, — megfogadom, hogy ezen hazafias célnak békés és ellenséges időben tántoríthatlan igaz híve leszek, azt semminemű kényszer vagy fenyegetés nyomása alatt sem magán, sem társadalmi, sem politikai ezél kedveért soha egy pillanatra szemem elől nem tévesztöm.

Hasonló ügybuzgalomra kérem önöket tisztelt uraim.

A hatáskör szerény, melynek keretén belül mi munkálkodunk, egyikünk sem biztathatja magát azzal, hogy elérhető sikereink a nyilvánosság előtt is dícsfényt fognak fejünkre hozni, kötelességünk az önmegtagadás és a szerénység.

Nehéz időkben itt voltak fél Istenek, a kik nevük megörökítése nélkül meg tudtak a hazáért halni, nekünk tudnunk kell a hazáért, hűségünk segítségével, névtelenül élni és dolgozni.

Hazánk ezer éves fennállása dícsőségének templomát milliók emelik, ha többet nem tudunk tenni, vigyünk mi ernyedetlen munkásságunk által annak alapkövéhez egy porszemet.

Ezredéves ünnepélyünk legmagasztosabb dícsősége az lesz, ha akkor a Kárpátoktól Adriáig minden nyelv magyarul imádkozik Árpád örökségének felvirágzásáért, s minden szívben melegíteni fog az édes haza iránti kimondhatatlan szeretet.

Ha ilyen eszmék fogják irányítani tetteinket, a mi kötelességünk teljesítve lesz.

Midőn mindnyájunkat a jelzett irányban buzgó tevékenységre kérem, az ülést ezennel megnyitom.

Az elnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után Fábry János a azt indítványozta, hogy választmány tájékozása végett a tagok jegyzéke tétessék közzé, így a tagsági díjhátralékok is könnyebben hajthatók be. Erre az elnök kijelentette, hogy a tagok névjegyzékét minél előbb több példányban kinyomatja, s egyben felhívja a választmány tagjait, hogy tagok gyűjtésén fáradozzanak. A kaszinóban és az olvasókönyvben aláírási iver tesznek majd ki, s a közönséget külön felhívás útján fogják a belépésre felszólítani. Azonkívül 10, 20, és 50 krajczáros és 1 frtos nyugtákat nyomtatnak elárusítás végett. A választmány e teendők ellátásával Molnár József elnököt és Groó Vilmos kir. tanfelügyelőt bizta meg.

Elfogadta ezután a választmány az elnök indítványát, hogy a körhöz tartozó községek iskoláinak nyári vizsgáira az egyesület küldjön ki tagokat. Miután a választmány még azt is elhatározta, hogy a körhöz tartozó községek érdemes tanítóit és szorgalmas tanulóit az egyesület tehetségéhez mérten megjutalmazza; Groó Vilmos tanfelügyelőt felkéri a választmány, hogy az egyes községek tanügyi viszonyairól tájékozást nyújtson.

Fábry János felvetette azt a kérdést, hogy a millennium megünneplésére nem szándékozik-e a kör kezdeményező lépést tenni. Az eszmét a választmány szívesen üdvözölte, a részletek megállapítását más alkalomra tartja fenn, hanem az indítványtevőt felhívta konkrét javaslat előterjesztésére. Erről a központi igazgató választmányt értesítik, s a választmány a tervezet elkészítésével Molnár József elnöke alatt Fábry János és Institőrész Endre tagokat bizta meg.

Végül az elnök indítványozta, hogy az árva- és turócmezei inségesek javára adományokat gyűjtsenek. A választmány aláírási iver biboészáját határozta el.

Ezzel az ülés az elnök zajos éltetése közben véget ért.

Márczius 15-ike Rimaszombatban.

A magyar nemzet ujjaszületésének: 1848-ik év márczius 15-ikének évfordulóját a szokásos fényes és kegyelettel ünnepelte meg városunk közönsége. — A lefolyt ünnepélyekről következő tudósításaink számolnak be:

Az ifjúság ünnepélye.

A főgimnázium épületén díszes nemzeti színű trikólokat lengetett az enyhe tavaszi szellő. Ezek jelezték a nagy napot, melyen a szabad sajtó évfordulójának nagy ünnepét üli a lelkes ifjúság. Az ifjúság lelkesedésében szívesen vett részt az egész város közönsége, mely csoportonként érkezett a gimnázium épületébe s csakhamar színültig megtöltötte a tágas tornacsarnokot. A díszes hölgykoszoru soraiban a polg. leányiskola növendékei is

vizeses robaja, túl-e a haragos ég dörgése? a királyság repülése, a villám ezikázása, az ég dörgése téged jelképeznek; ott vagy a harezok tűzében s a dícső halálnak édes vágyát öntöd azok kebelébe, kik érted harezolnak; ott vagy a békés szántó-vető terein, dus gyümölcsöt hozva fardalmiért.

Apostolok támadtak! a nemzet zászlóit kibontották az Istenért s a szabadságért a „szabadság, egyenlőség, testvériség” zászlók alatt küzdök egyért harezoltak a szabadságért: a küzdök előtt egynek képe volt, a sebekben szenvedő hazáé; egy volt törekvésök: szabaddá tenni a nemzetet.

Szegény haza úgy állott, mint egy vihar által megtépett fa; alkotmányos ruháját letépték, testén mély sebeket ejtettek, de a mely sebek alatt feljajdult a nemzet s kiáltása nem vészett el; kétszer jajdult fel a nemzet, kétszer ugyanazon sebek miatt, két rokon-lélek ragadta fel a zászlót visszaszerzendők a nemzet jogait: e két rokon-lélek II. Rákóczy Ferencé és Kossuth Lajos volt.

Le a szenteskedés képével: a nemzet lelke beszél e két szóból; egy-egy korszak fűződik e nevekhez, a nemzetnek örömeivel, fájdalomával össze van növe e két név; fájdalomának örömeinek könyűje e két névre hullott és hull most is! Két férfiú, időben oly távol és érzelemben oly közel, már az egyiknek porait rég kebelére ölelé az anyaföld, midőn a másik egy századdal utána kezébe veszi a nemzetet megváltó zászlót, régen virág nőtt ama hősök porai felett, midőn az új hősök vére hullott azokra; hős porából nőtt virágot hős vér öntözött. Ki tagadhatná, hogy Rákóczy és Kossuth között sok rokononás van, az idő, a melyben éltek; a harez melyet végig küzdöttek; végre sorsuk a harez után: egy.

Fényes vonalként húzódik végig e rokononás egész szereplésükben. S ha jellemük nem is egyezik

megjelentek testületileg nemzeti színű szalagesokkal díszítve.

A „Tompá-kör“ által rendezett hazafias ünnepélyt 3 órakor nyitotta meg az ifjúsági énekkar a Szózat élénklésével; majd dr. Veres Samu főgymn tanár szónoki lendülettel mondta el gyújtó hatású megnyitó beszédét. A szép részletekben bővelkedő beszédet nagy tetszéssel fogadták, mire Liszky Gusztáv a „Hősök emlékezetét“ szavalta el. Utána Ruik László olvasta fel „Kossuth és Rákóczy“ című művét, melyet lapunk más helyén közlünk; majd az ifjúsági énekkar énekelte el a Kossuthnótát.

A mesterien előadott szép dal végső akkordjai nak elhangzása után az emelvényre Papp Dezső lépett, s sok hatással szavalta el Tompának „Gölyához“ című költeményét. A programm egyik legérdekesebb része jött ezután: az ifjúsági zenekar működése, melyet látható érdeklődéssel és kellemes meglepetéssel fogadott a szépszámú közönség. A Kossuth indulót játszta a tiz derék ifjúból álló zenekar, még pedig igen jól játszta, akár estig is elhallgattak volna. A zeneszó után ismét szavaltok köyetkeztek. A sztalos K. jól szavalta el Vörösmarty „Elő szobor“ című költeményét. Nagy hatást keltett az utána szavaló Héderváry Lehel, ki Tóth K. „Előre“ című költeményét szavalta. Majd ismét az énekkar szerepelt egy szép és jól előadott dallal. Az ünnepi programm méltó befejezésül szolgált Novek B. szavata, ki Jókainak „Lengyelek fehérszonya“ című költeményét helyes felfogással, jó organummal és óriási hatással szavalta el. Méltán megérdemelte a kitzőre tapsvihart, melyből különben bőven kijutott valamennyi közreműködőnek. Még a zenekar játszott el egy indulót: melyre azonban ráadást is kért a közönség. Az ügyes fiatal emberek meg is töltötték egy szép magyar nótával a programmot.

Az ünnepély mindvégig lekötötte a figyelmet, s a közönségnek a változatos programm minden egyes száma sok élvezetet nyújtott.

A sok éljenzésből jó rész jutott ki az ünnepély főalakjának: Dr. Veres Samu tanárnak, ki mint a Tompa-kör elnöke, s a zene- és énekkar vezető tanára, és mint ünnepi szónok is ugyancsak derekasan megfelelt sokféle feladatának.

Banket a kaszinóban.

A kaszinó nagy termében este 8 órakor mintegy 120 terítékű bankettre gyűlt össze a város előkelőségének színe-java.

Mindjárt az első fogás után felemelkedett az ünnepi szónok: Török János, a kaszinó érdemes elnöke; sok lelkesedéssel és szónoki hűvel mondta el lendületteljes tóztját, melyet következőkben sikerült feljegyeznünk:

Ha a mai generáció a történelemben lapozva olvasni fog a század új korszakáról, melyben a rendi alkotmány átváltozott parlamenti rendszerré, ha mi már elhalunk, azt fogják mondani, lehetetlen az, hogy egy kis ország, rokotalan nemzet meg tudott volna bírközni két nagy-hatalommal szemben. Ez pedig tiszta igazság, melyet élő tanuk is bizonyítanak, kik részt vettek abban a sok lelkesedéssel vitt nehéz küzdelemben.

Az a generáció — úgymond a szónok — mely a 48-as eszmék diadalrajutását elősegítette, befejezte működését, lejárta szerepét, de beszülettel. Az eszme melyért oly sok nemes szív lángolt, melyért oly sok mélyen érző kebel elvérzett, felmaradt, még él. A magyar Golgotha amott a délibáb egyik véghatárán: az eszmének koronázási dombja. — Az óriások, a félistenek megfogytakozott, megtört phalanxa áll még, s örül hogy rávezethette a magyarokat arra az utra, melyet ők törtek, s nehéz küzdelem árán hódítanak meg.

A szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméi megvalósulásának 44-ik évfordulóját ünnepeljük ma. Gondoljunk arra, hogy alkotmányunk fája e névtelen hősök porából terebélyesedett, izmosodott, s hogy hajnal-essillaga azon virradásnak, mely ma Magyarország alkotmányos egén dereng, az ő égbe felszálló lelkükből tündöklük. Jusson eszünkbe, hogy kivívtunk alkotmányunkat az utókornak sértetlenül átadni szent kötelességünk. — Ugyanazért legyünk rajta, hogy a közsabadság és a valódi szabadelvőség főbiztosítéka: a józan demokracia elvei ne csak szöszékben és írásban hangoztassanak, hanem minden téren, mely mozdulást enged a tehetségnek; tehát a gyakorlati téren is. Végre legyen közös célunk, hogy a mai kufár világban, hol a cím és rangkorság mint a burján, oly rohamosan terjed, s ezzel a társadalmi

minden tekintetben, ha tehetségök nem is egyforma, de céljuk, hazaszeretetük az. Rákóczy békén él otthon birtokán; a német kormány szemmel tartja; nem hiszi, hogy egy Rákóczy nyugodtan tölti napjait; nevetől fél; tudja, hogy a Rákóczy név olyan volt mint az ég villáma, tisztította a léget s az áldás enyhítő záporának szolgált előjelül: megakarja tudni, hogy valjon Rákóczy-e még Rákóczy? eselt használ s tapasztalja, hogy csakugyan az; börtönbe veti.

Olesó volt akkoriban Bécsben a magyar ember feje, egyszerűen leütötték; a Rákóczyéval is így akartak tenni, hej pedig milyen drága volt a hazának e fő! Rákóczy szerenésesen megmenekült, Lengyelországba fut, s vár míg a nemzet maga is nyul valamihez; addig is tervezget s csak azután, midőn a haza felszólítja, jelenik meg, hogy zászló alá gyűjtse a nemzetet, hogy küzdhesse az igazak harezát.

Nem szenvedett e Kossuth börtönben? Évekig van elzárva törvényhatósági tudósításai miatt, a börtön szomorú esendjében végzi meditációit, amint ő maga is mondja, ott gondolkodott a haza állapójáról; meghányvetett mindent, tapasztalatait rendezte s „véleményt képzett a megoldásról.“ pályáján s nyoma látszik ennek s cseppet sem kétséges, hogy itt fogamzott meg benne az eszme Magyarországot szabaddá tenni: sötétségben a világosság, lánczok között a szabadság eszméje! Fején mártyr-koszorúval lép ki, őt üdvívalgással fogadja a nemzet, eszméit magáéva teszi, s midőn Széchenyi ellene támad, a nemzet Kossuthnak fogja pártját: Kossuth érzi, hogy a nemzet vele van, azért bátran mondja ki „veletek és általatok ha akartok: nélkülötek söt ellenetek, ha kell“ — elvét.

(Vége következik)

osztályok közötti válaszfal mindinkább szélesedik: ez megtöreszkedik és meggátoltassék.

Ha így hatva és eselekedve, az ősi erényeket ápolva elérjük a honfoglalás milleniumát, akkor elmondhatjuk az ifjuság, hogy az a Magyarország, melyre Széchenyi azt mondta, hogy nem volt, hanem lesz, tényleg meg is van. Ennek a jövőjére és üdvére emelem poharamat s szívből kívánom: „Eljen a haza!”

A szép tózt elhangzásakor frenetikus éljenzés tört ki, mely csak akkor esillapodott, mikor Glauf Pál emelte fel poharát, s általános figyelem mellett mondta el, hogy a magyar nemzet geniuszát egy név jelöli, melynek említésekor hevesebben lüktet minden igaz magyar szíve, s valóságos bűn, ha ennek a névnek a kultuszát illoyalításnak tartják. A név viselőjét Kossuth Lajost élteti lelkes szavakkal, mire Palócz rázendítette a Kossuth nótát, melyet a társaság nagyreze élénkelte.

Ezután Hevessy Bertalan vette át a szót s abból az alkalomból, hogy a nemzet ujjaszületésének napját ünneplik, elmélkedik a felett, hogy vajon ha a magyar nemzet természetes szövetségeseivel tartott volna, nem-e állana a kultúra tekintetében más országok fölött. A régiek nem ismerték a paktumot, mert ha a törökkel paktáltak volna, talán több sikert értek volna el. Ő az uristennel paktál és Törököt, az elnököt, ki oly igazán magyarul érez, élteti. A szellemes felköszöntőt nagy tetszéssel fogadták, mire ismét Török János emelkedett fel, s azt kívánta szép felköszöntőjében, hogy a kaszinó városi és vidéki tagjai hazaszeretettől hevítve és tiszta érkeletől lelkesítve segítségükkel elő a nemes eszméket. Az összegyűlt díszes nagy társaság tagjait élteti.

Majd Molnár József szól. A 48-iki nagy vívmányt a szabadság, egyenlőség és testvériség megszületését méltatja. Ezrenként akadtak, kik a haza oltárára vitték legdrágább kincsüket: saját vérüket. A névtelen félistenek, — a most élő honfiak — üdvére üríti poharát. A régi gárda ma élő tagjait s azok között Szabó György polgármestert élteti.

Végül Lőrinczy György éber figyelemmel hallgató, szépen átgondolt felköszöntőben éltette Hevessy Bertalant, ki egyik valóban hivatott bajnoka annak a pártnak, mely a nemzeti aspirációk megtestesítésének magasztos eszméjét írta zászlójára.

A kintinő vaesora után jó cigányzene és jó bor mellett, hangos énekszóval, esapongó jókedvvel maradt együtt éjjel utánig a díszes társaság.

Banket a polgári olvasókörben.

Városunknak hazafias érületi derék polgársága a polgári olvasókör tágas helyiségében egy 60 terítékű bankettel ünnepelte márczius 15-ének évforjulóját.

A lakoma vezérszónoka: Rábelly Miklós, a polgári olvasókör elnöke volt, ki az első fogás után poharat emelve megkapó szavakkal fejtegette az emlékünneplés jelentőségét. A szabadság eme ragyogó napjának vívmányait ünnepelve, lelkes szavakkal mutatott rá nemzetünk törhetlen életére. A hazafias bánat szivigató szavaival jellemezte a világi gyásznapot követő szomorú állapotokat s a nemzet későbbi ébredését, beszédének befejezésül poharat ürítvén „mindazokra, kik szerény körükben is a haza javáért működnek: a rimaszombati polgári olvasókör tagjaira, kik meggyőződésüktől soha el nem tántorodtak, hanem mindig odaműködtek, hogy az 1848. márczius 15-ének nagy eszméjében t. i. a szabadság, egyenlőség és testvériségben a hazának minden polgára osztozzék!”

A nemes hévvel előadott és lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után, Kriston Szabó János eszmegazdag szép beszédben éltette 1848. márczius 15-ének első hőst: a száműzött Kossuth Lajost. Majd Szabó Lajos, közeletünknek e szerény, de érdemes munkása a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos eszméjéért emelve poharat, a testvériség gyakorlására hiyta fel a jelenlevőket: gyűjtést nyitva az árva- és turócze megyei inségesek javára. Az alakilag ugy, mint tartalmilag kiváló beszédnek hatása alatt 10 frinyi összeg gyűlt be a jótékony célra. Ezután Mihályi Lajos fejtegette nagy tetszéssel fogadott sikerült beszédében a demokratikus eszmék jelentőségét, azok diadaláért ürítvén poharát. Szabó József, Róth Lajos, Varga Lajos, Eva János és másoknak ügyes szónoklatai még hosszabb ideig gyönyörködtették az ünneplő társaságot, melyet csak a késő éjjeli órákban oszlattak szét.

Hírek és vegyesek.

Az árva- és turócze megyei inségesek érdekében felemelt szavunk — örömmel konstatáljuk — nem volt egészen pusztában elveszett hang. A legjobb intencióval megindított gyűjtésünkhöz a lefolyt héten számos adomány érkezett, melyeket midőn ezennel egyenként nyugtatványozunk, megjegyezzük, hogy a lapunk zártáig beérkező adományokat felerészben Arvamegye, felerészben Turócze megye alispáni hivatalához folyó hó 17-én esütörtökön, lapunk megjelenése napján küldjük el. — A hozánk eddig érkezett adományok a következők:

Dr. Marikovszky Gusztáv Rimaszombat	2.— kr.
Raisz-Marikovszky Emma	1.— kr.
Barányi Gusztáv	1.— kr.
Kálnay Mária	1.— kr.
Szűcs Károlyné	1.— kr.
Hubay Béla	1.— kr.
Rónay Gyula és neje	2.— kr.
Özv. Káposztás Józsefné	1.— kr.
Tóth Józsefné	1.— kr.
Szabó Erzsébet	1.— kr.
Zsigmond Gyizella	—10 kr.
Osváth Jolánka	—10 kr.
Dapsy Gyizella	—10 kr.

Rimaszombati községi elemi fiú iskola növendékei: I. osztály: Lipthay István 10 kr., Telgarecz Bálint 5, Krausz Adolf 4, Bódy Barna 5, Fischer Gyula 10, Széplaki Lajos 10, Dickmann Gyula 4, Lenkey Gyula 2, Varga József 10, Karhut András 5, Bolyki István 4, Braun Jenő 2, Angyal István 3, Járosvy András 5, Bán András 4, Pavella András 4, Stehlinzky Samu 10, Fülep Kálmán 10, Kohn Béla 5, Takács István 4, Szakall Dezső 10, Pavella Pál 5 krajczár. — II. osztály: Tóth József 5 kr., Básthy Zoltán 10, Institorisz

József 10, Csák Géza 10, Cseh László 1, Czagan Lajos 4, Schwarz Jenő 2, Pecsák János 5, Hagger Lajos 5, Bródy Armin 2, Soós Miklós 5, Kandra István 5, Neuman Barna 10, Endrédy Lajos 5, Eckstein Ignác 5, Weisz Miklós 6, Braun Ferenc 4, Weisz Sándor 5, Csefo István 4, Bernáth Géza 10, Vályi József 2, Lieberman Samu 4, Lieberman Salamon 4, Dorka János 4, Petro Elek 6, Nagy András 2, Lichtner Gyula 3, Jakovecz Lajos 10, Kohn Aladár 4, Szunyai Samu 4, Agócs Géza 4, Kerekes Sándor 6, Vaskó István 3, Hoseliez Árpád 5, Török Pál 4, Darnyi István 8 krajczár. — III. osztály: Palkovics János 2 kr., Nagy István 10 kr., Lokcsánszky Andor 1 frt, Grossmann S. 9 kr., Neumann A. 2, Dianiska G. 12, Pavella P. 4, Járosvy M. 5, Angyal I. 2, Berger M. 2, Bacso J. 4, Karhut P. 5, Lenkey L. 2, Leucht J. 6, Braun J. 5, Burghard J. 4, Nagy M. 2, Thury I. 5, Zoller I. 1, Seres I. 3, Kohn Z. 10, Marell Z. 10, Marell M. 10, Fodor I. 10, Dickmann D. 10, Asztalos I. 1, Soós L. 4, Lichtner B. 3, Csapó S. 8, Györfly J. 7, Nagy L. 21, Lipsey I. 2, Dickmann Z. 5, Palkovics S. 5, Tarjányi L. 5, Tarjányi F. 6, Huppert M. 8, Molnár L. 5, Náray Andor 2, Nyerges I. 1, Koos Ferenc 2, Házás S. 10, Vaskó L. 3, Pongrácz I. 1, Gees I. 10. — IV. osztály: Draskóczy Viktor 25 kr., Verezký János 5, Németh Gyula 6, Neuman Vilmos 2, Czákó István 5, Vozáry Gyula 20, Trajbár László 2, Groszman Rudolf 10, Sztraka János 4, Kosko Lajos 10, Demeter András 4, Fülep Gyula 4, Bródy Miksa 30, Bikky István 20, Czagány János 4, Szabó Frigyes 20, Kisák János 5, Gelb Miksa 5, Klmo György 20, Tóth Lajos 4, Básthy Béla 10, Zúrik 5, Misák Mihály 2, Pitta Rudolf 10, Kohn Ernő 10, Lászkos János 4, Zachar Gyula 10, Zolyomy András 5, Török József 4, Gees Géza 10, Schwarz Samu 2, Halasi Gyula 2, Asztalos János 2. — V. osztály: Agócs Sándor 4 kr., Berger Mór 2, Csordás János 2, Czákó János 5, Fabinyi Alfréd 2, Gotthardt János 2, Györy Gyula 3, László István 4, Lengyel István 8, Lojko Pál 10, Mester István 2, Pájer Ervin 2, Schmidt János 4, Simon János 10, Sztresko György 4, Tarjányi János 8, Telek László 2, Ferenczy József 4, Futasz Nándor 4, Nemez Lajos 2, Slesinger Ferenc 2, Földy András 10, Kovács László 7, Asztalos József 2 kr. Vojtovics István 10 kr. — Összesen . . . . . 10.49 kr.

Bárány Nyáry Sándor Jánosi . . . . . 15.— kr.
Bárány Nyáry Sándorné . . . . . 15.— kr.
Bárány Nyáry László . . . . . 10.— kr.
Özv. Stomp Jánosné Putnok . . . . . 2.— kr.
Özv. Herényi Andrásné . . . . . —50 kr.
N. N. Rimaszécs . . . . . 1.— kr.
Szabó Gyula ref. lelkész Serke . . . . . 1.— kr.

Összesen . . . . . 67.29 kr.

A mult heti közlésünk nyugtázása . . . . . 6.— kr.

Főösszeg . . . . . 73.29 kr.

× **Királyi adomány.** A király a zeherjei és az alsó-pokorágyi ev. ref. egyháznak templomépítési célokra 100—100 forintot adományozott magánpénztárából, mely királyi adományt a nevezett hitközségek a mult héten már kézhez is kapták.

— **Tisztelges.** Az általános megyei tanító-egyesület legutóbb tartott közgyűlésén Szathmáry György miniszteri tanácsost, Borbély Lajos rimamurányi vasgyári igazgatót, Groó Vilmos kir. tanácsos tanfelügyelőt és id. Nagy Lajos esetneki nyugalmazott tanítót a tanügy terén szerzett érdemei elismerésül tiszteletbeli tagjaivá választotta. Az erről ízelésen kiállított díszokmányt — mely Czikora István helybeli tanító ügyes kezét dicséri — a napokban küldte szét az egyesület választmánya a vidéken lakó megtiszteltetteknek, míg Groó Vilmos királyi tanácsosnak ugyanazt egy küldöttesség nyujtotta át, melynek tagjai az elnök Törköly Józsefen kívül Fülep Benjámín alelnök, Czikora István jegyző és Wagensommer János egyleti pénztárnok voltak.

— **Kalapot a püspök előtt!** Dr. Schopper György roznói megyés püspök több fenhatósága alá eső megyénkbeli tót egyházu plébánus előtt azt a hazafias óhaját fejezte ki, mikép szeretné, ha templomaikba a magyar istentisztelet mentül előbb bevinnék. A püspök ur ezen dicséretre méltó kezdeményezésének, mint halljuk, már is van annyi eredménye, hogy — kivált a megyei székváros környékén fekvő — községekben, az illetékes tényleg mozgalmat indítottak a magyar, illetve egyelőre egyes istentisztelet tartása érdekében. Kezdetnek ez is elég s már ez is megérdemli, hogy kalapot emeljünk a püspök ur nemes szándéka előtt.

— **Köszönetnyilvánítás.** E hó 5-én megtartott zártkörti izraelita táncestélyből befolyt, és nekünk átadott 202 frt összegért a bárendező bizottságnak, az izraelita nőegylet nevében ez uton halás köszönetemet fejezem ki. — Rimaszombat, 1892. márczius 15-én. Weisz Károlyné, egyleti elnök.

* **Eljegyzés.** Bródy Bertalan helybeli kereskedőnek szép és művelt leányát: Rózsát eljegyezte Gömör-Miksa, helybeli kávéháztulajdonos. Tartós boldogságot kívánunk a jegyes párnak.

* **Esküvő.** F. hó 15-én tartotta szép számu közönség jelenlétében Schiller Samu kassai kereskedő esküvőjét Ádám Márkus helybeli kereskedő bájos leányával: Rózsával. Az esküvőt szük családi körben ünneplő lakoma követte. Isten áldása kísérje a szép frigyvet.

× **A rimaszombati izraelita ifjuság** folyó hó 5-én tartott táncmulatságán a jótékony ezélu tombolatárgyak ajándékozásával előmozdították még: Kovács Zsigmond és Miskolczy István urak, kiknek neve a mult számból tévedésből ki maradt, s kiknek ez uton mond őszinte köszönetet a rendezőség.

* **Halalozás.** Molnár Ferenc, kaszinói szolga hosszas gyötör betegség után f. hó 1-én elhunyt. Halálát özvegye és több árvája gyászolja. — Máté József népbanki szolga f. hó 8-án elhalálozott. A pontos és kötelesség szerető ember hosszu ideig volt a gömörmegei népbanknál alkalmazva.

* **Kedélyes névestét** ült Ratkón folyó hó 5-én Latinák Frigyes vendégszerető háza. Az ünnepelel tiszteletére még távolabbi helyekről is összesereglett díszes vendégkoszoru őt, mint az egész környék egyik legrokonszenvesebb egyéniségét megérdemelt melög ovatiókban részesítette.

× **Alapítvány.** Heinzel József és neje Jaczkó Karelina 15000 forint alapítványt tett a nagyrőcei polgári iskola javára.

× **Jelmez-estély.** Az arvamegyei éhínségesek és a jánosi iskola alaptökejének gyarapítására folyó hó 28-án Jánosiban az ev. ref. iskola nagytermében zártkörű jelmez-estélyt rendeznek, melyre a rendezőség már szétküldötte a meghívókat. A belépti díj 2 frt, a mulatság szépsikerűnek ígérkezik, s remélhető, hogy a jótékony ezél érdekében minél számosabban fognak hozzájárulni az estély erkölcsi és anyagi sikerének növeléséhez.

× **Szétmarczangolt hulla** ezim alatt megirtuk a mult számunkban, hogy Jolsván a Remenyik András feltalált hullarészleteit vegtisztelesség nélkül temették el. E hírünket Jolsva város rendőrkapitánya hivatalos megkeresése és helyreigazító sorai folytán szívesen rektifikáljuk, s kijelentjük, hogy az ottani hivatalos közegeket vád nem érheti, amennyiben a hullát rendes egyházi szertartás mellett temették el. Tudósítónk téves értesülése onnan származik, hogy a hullát a feltalálás után egy rendőr tévedésből elásatta, a mit különben a rendőrkapitányi hivatalos átirat is beismer, azonban a nyomozat rendszeres foganatosítása s az agnoscalás után a szerencsétlen ember holtteste a szokásos egyházi szertartások között adatott át az anyaföldnek.

× **Márczius 15-ikét** a nagyrőcei polgári iskolával kapcsolatos közepkereskedelmi iskola ifjusága is megünnepelte. A város intelligentiája csaknem teljes számban megjelent a vendéglő dísztermében rendezett hazafias ünnepelelen. A kintinően betanult s ügyesen megválasztott költemények élénk térszét arattak, a jól előadott zene, a kellemes összhangozó énekdarabok zajos tapsvihart idéztek elő. A szépen rendezett ünnepelel Rőczey István igazgató, Danesházy Gusztáv énektanár s Nagy Lajos tornatanár érdeme. Este a város közönsége bankettet rendezett.

* **Hymen.** Sepesházy Kálmán ratkó-lehotai Coburg-hercegi erdész f. hó 1-én esküvött örök hűséget a nemrég elhunyt Egly Elek erdőbíró szép és kedves leányának Margitnak. Áldást kívánunk a szép frigyhez!

— **Sorozás.** Ma egy hete kezdte meg működését városunkban az a katonai és polgári vegyes bizottság, mely a védkötelesek „alkalmas” részének kiválasztására alakult és a melynek tagjai voltak a közös hadsereg részéről: Küttel Attilio 25. gy. ezredbeli alezredes, Wassak főhadnagy, Dr. Polnisch Arthur ezred orvos, (utóbbi Lőcséről); a honvédség részéről: Schneider József kapitány a jolsvai zászlóalj parancsnoka. Fenyvessy hadnagy és dr. Steinhardt József rózsahegy-i ezredorvos; polgári részről pedig mint elnök: Lukács Géza megyei tiszteletbeli főjegyző, biz tagok: Szabó György polgármester és Kubinyi Andor főszolgabíró. Az orvosi teendőket dr. Szabó Samu megyei főorvos látta el, Nagy Ferenc és Institorisz Endre, továbbá Okolicsányi Gáspár és Samarjay János pedig bizalmi férfiakul szerepeltek. Elődök két járás védkötelesei kerültek sor alá, ugymint a Rimaszombat városi és a rimaszombati szolgabírói járásé. A rimaszécsi járásbeliek vizitációja most folyik. A bizottság működésének eredménye számokban kifejezve a következő: Rimaszombat városbeli védköteles sor alá került volna 69; ezekből azonban csak 38 lett megvizitálva, (a többi nem jelentkezett). A 38 közül alkalmas lett 14. A rimaszombati járás védköteleseinek száma 653, elmaradt: 52, besoroztatott 192. — Felelőitjük itt, hogy a bizottság tiszteletére az első nap a város, szombaton Samarjay János, vasárnap dr. Szabó Samu főorvos, hétfőn pedig Okolicsányi Gáspár, adtak fenyves ebédeket, a melyeken mind végig kedélyes hangulat uralkodott és sok lelkes felköszöntő lett elmondva. Igy pl a város nevében Szabó György polgármester a comissionának három társelnökét éltette, Lukács Géza pedig — annak hangsúlyozásával, hogy a magyar nép egyformán szereti alkotmányát és koronás királyát s így önként, lelkesedéssel hozza meg e kettőért véradóját — a két katonai elnökre ürített poharat, kívánva, hogy a katonaság is hasonlóan egyforma lelkesedéssel ragaszkodjék a legtöbb hadúr személyéhez, mint a magyar hazához Küttel ezredeserre, magyar nyelven tartott hosszabb beszédében a város előmenetelére és a polgárság jólétére ürített poharat; míg dr. Szabó Samu Küttel ezredest éltette, mint a város régi jó ismerősét. Ezeken kívül volt még több tózt is, melyek mindegyike a polgárság és katonaság közti jó viszonyt demonstrálta.

× **Eljegyzés.** Szlávay Dezső, a losonezi kereskedői kar egyik kiváló fiatal tagja, a mult napokban váltott jegyei Karkalits Margittal, a bájos czimbalom művésznővel, kit szép művészete révén egy sikerült hangverseny alkalmából városunk és vidékének közönsége is jól ismer. — Állandó boldogságot kívánunk a szép frigyhez!

× **Nagy-Rőcze városa** jó sikerrel zárta le mult évi számadását. A bevétel volt 39092 frt 94 kr., a kiadás 36163 frt 27 kr., így a fölösleg 2929 frt 67 krajczárra rug, mely az előirányzott 1958 frt 47 kr. fölösleget jóval felülmulja, dacára annak, hogy közel 3000 frt olt kiadás is fel van véve, mely már a jelen 1892. évet terheli s dacára annak, hogy a közepkereskedelmi iskola szertárára 2100 frtot adott ki.

— **Nincs többé vasárnapi munkaszünet.** Baross Gábor folyó évi márczius 5-én rendeletet boesított ki, melylyel többé-kevésbé majdnem az összes iparágakban megengedni a „halasztást nem tűrő munkák végezését, ha nem az egész. legalább a félvasárnapon. Utalunk e tekintetben magára a rendeletre, mely a napilapokban egész terjedelmében megjelent.

× **Nyilvános számadás,** a klenőcei magyar olvasókör f. é. márczius hó 1-én, — könyvtára gyarapítására — megtartott Calicó-bál alkalmából. Összes bevétel a felülfizetésekkel együtt volt 100 frt 50 kr. Kiadás volt 43 frt 25 kr. S így tiszta jövedelem maradt 57 frt 25 kr. Felülfizettek: Dr. Loiseh Ele 10 frt, Bobok Tivadar 2 frt, Knöpfler Károly 4 frt, Mirka Károly 2 frt, Rásztóczy Pál 1 frt 50, kr. Pazár Gusztáv 1 frt, Dr. Zeiler Károly 1 frt, Aronffy Ernő 1 frt, Lofesányi Zoltán 1 frt, Stark József 1 frt, Takács István 50 kr., Mikulás János 50 kr. A szép számban megjelent vendég-koszoru s általa eredményezett várakozásunkat felülmuló siker arra joga-

sit fel bennünket, hogy ezen kedélyesen lefolyt mulatságunkat nyilvánosságra hozzuk, s a jelen volt nagyra becsült vendégeinknek nemcsak ezúttal iránti lelkes érdeklődésükért egyetlen nevében a legbensőbb köszönetünket s hazafias elismerésünket fejezzük ki. *A rendezőség.*

Meghívás.

A „Gömörmezei általános tanító-egylet központi választmányá” folyó évi márczius hó 30-án d. e. 9 órakor a rimaszombati községi elemi fiú-iskolában a hírneves paedagógus Comenius Amos János születésének 300-ik évfordulója alkalmából emlékünnepelelyt rendez; — az ünnepély befejezése után pedig választmányi gyűlést tart, melyre nemcsak a választmány tagjait, hanem a „Gömörmezei ált. tan. egylet” minden egyes tagját hivatalos tisztelettel ezennel meghívjuk.

Az emlékünnepelely 9 órakor kezdődik s programja a következő lesz: — 1. Hymnus. — 2. Megnyitó beszéd. — 3. Comenius Amos J. rövid életrajza s korszakalkotó működésének méltatása. — 4. Alkalmi költemény. — 5. Szózat

Az ünnepély befejezése után tartandó „választmányi gyűlés” tárgyai: — 1. Jelentés a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról. — 2. A járáskörök öszi gyűlésén fölvetett és hitelesített jegyzőkönyvek felolvasása és tárgyalása. — 3. Az „Aradvidéki Tanító-Egylet” 60/1891. számú átirata. — 4. Az „Országos bizottság” átiratai. — 5. Folyó ügyek — 6. Indítványok.

Tisztelettel kérem választmányunk és tanító-egyletünk t. tagjait, hogy a kik a „Comenius ünnepélyen.” s az ezen alkalmából rendezendő közebéden részt ohajtanak venni, méltóztassanak az iránt Törköly József egyetelnél folyó évi márczius hó 27-éig előlegesen jelentkezni.

Hazafiai és kartársi üdvözléssel vagyunk Rimaszombat, 1892. évi márczius hó 14-én.

Törköly József, egyt. elnök. Czékora István, egyt. főjegyző.

Felhívás az „Eötvös-alap” tagjaihoz.

Tisztelet tagtársak! A „Néptanítók Lapja” folyó évi márczius hó 5-én megjelent 19-ik számában az „Eötvös-alap” pályázati hirdetése egész terjedelmében közöltem; felhívom erre a figyelmüket s a kik annak segélyét igénybe ohajtják venni, kellőleg felszerelt kérvényeiket annak idején adják be. Kérem egyszersmind az „Eötvös-alap” tagjait, hogy illetekeiket Wagensommer János rimaszombati községi tanítóhoz, mint a megyei gyűjtő-bizottság pénztárosához, mielőbb küldjék be, s használjanak fel minden kedvező alkalmat a gyűjtésre és ujtagok megnyerésére. Kartársi üdvözléssel maradtam

Rimaszombatban, 1892. év márczius hó 15.

Fülep Bénéjám, az „Eötvös-alap” helyi gyűjtő-bizottságának elnöke.

Felelős szerkesztő: Lőrinczy György.

Kiadó-tulajdonos: Dr. Bernát István.

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

Mindazon támadásokkal szemben, mely néhány egyén részéről a „Rozsnyói Híradó”-ban is bizonyos rendszer mellett a helybeli kir. postahivatal érdemes főnöke tek. Dékits Kálmán ur ellen intézettek, — kötelességünknek tartjuk kijelenteni, miszerint nevezett főnök urat előzőken, szolgálatkés, jellemes és kifogástalan pontoságu hivatalnokul ismerjük és becsüljük, kinek hivatalos eljárása és ténykedéseért elismerésünkkel adózni nem késhejtünk.

Kelt Rozsnyón, 1892. márczius 10.

Szekeres János sk. nagyprepost. — Schmiel Alajos sk. kir. adótk. — Kék József sk. — Dr. Stroup Ignác sk. volt polgármester, jelenleg ügyvéd. — Hajosi Sándor sk. ev. gym. igazgató. — Dr. Mayer Mór sk. ügyvéd. — Pasterner Jenő sk. gyógyszerész. — Justh János sk. fogymn. tanár és árvaházi gondnok. — Trieb Albert sk. — Verbár Pál sk. kanonok prepost-plebános. — Hirsch N. János sk. kereskedő. — Novotny József sk. kereskedő. — Kovács Vass Gizella sk. kereskedő. — Neulländer Samu sk. Kaufman. — Varga s Langhoffer sk. nagykereskedő. — Máriássy Barna sk. főszolgabíró. — Dr. Podraezky István sk. kanonok, papneveldei kormányzó. — Dr. Tóth Lőrincz sk. a kath. fogymn. igazgatója. — Alexy Lajos sk. kereskedő és a es. k. szab. osztr. Phoenix bizt. társaság főgyűnöke. — Kiss Imre sk. kereskedő. — Stepieniczky Ferenc sk. cipőraktáros. — Fábry Károly sk. kereskedő, személyemet illető nines panaszom. — Id. Kiss Károly sk. kereskedő. — Tamásy Pál sk. kereskedő. — Feymann László kereskedő. — Kelemen Antal sk. aranyműves. — Zeman Kálmán sk. kereskedő. — Szobonya I. sk. kir. végrehajtó. — Láng Antal sk. fogymn. tanár. — Dr. Véner Pál sk. papneveldei aligazgató. — Dr. Göbl Márton sk. tanár. — Dr. Szulhanek József sk. tanuln. felügyelő. — Szeman Endre sk. fogymn. tanár. — Kapszdorffer Gyula sk. fogymn. tanár. — Freivolt Endre sk. fogymn. tanár. — Szniak Gábor sk. m. kir. erdőgazdónok. — Polatsek Árpád sk. sütőmester. — Révay Jakab sk. butorkereskedő. — Benediety Tivadar sk. borkereskedő. — Markó Géza sk. borkereskedő. — Szerény Alajos sk. fogymn. tanár. — Schneider Ferenc k. börtényi igazgató. — Wessely János sk. inspector. — Pöschl József Gyula sk. — A megyés püspök ur tudomásával az egyházmegyeyi hivatal nevében Dr. Kapszdorffer Lajos sk. püspöki titkár. Nagy Kálmán sk. hitoktató, székessygházi suceentor. — Horváth József sk. sz. székli hites jegyző. — Hoffman Vendel sk. olv. kanonok. — Schellengh Emil sk. kanonok. — Pábián Ferenc sk. kanonok. — Siskovics István sk. kalapos iparos. — Vajner József sk. hulló József sk. — Kramaresik Károly sk. tanár. — Raffay János sk. fogymn. tanár. — Zádory Lajos sk. — Grieger István sk. sütőmester. — Krausz László sk. ezakrasz. — Tomory Géza sk. th. főszolgabíró. — Sebők Andor sk. — Szontagh József sk. — Grünmann Arnold sk. gőzfűrészt tulajdonos. — Szepessy Ferenc sk. gyog. m. k. távirótiszt. — Regula Antal sk. nagyiparos. — Klein G. sk. kereskedő. — Szilvássy építész sk. — Váry László sk. — Pravecz Mihály sk. — Maszny Pál hitoktató sk. — Dr. Ruber József sk. kórházi orvos. — Vanszák János sk. kereskedő. — Hénesz András sk. építőmester. — Szepessy Géza sk. fogymn. tanár. — Brent-Ferenczrend házfőnöke sk. — Sipos Benedek sk. szt. Fer. r. állezár. — Vavrek Rihárd sk. fogymn. tanár. — Beke Boldizsár sk. fogymn. tanár. — Szántó József sk. fogymn. tanár. — Puchrer Adolf sk. es. és kir. százados. — Laurencz Ferenc sk. ny. adóárnok. — Terray Gyula sk. gömöri ev. főesperes. — Aezél Andor sk. szabóüzlete. — M. Drechler sk. kereskedő. — Pospischil János sk. nyug. pénzügyminiszteri irodavezető. — Pertovics János sk. városi gazd. tanácsos. — Trunkó Adolf sk. I. M. Miller et Comp. meghatalmazott igazgatója. — Vajner Sámuel sk. iparos. — Kremaszky Géza sk. építőmester. — Mojses Andor sk. husfustóló. — Dr. Markó Sándor sk. kir. közjegyző. — Bellagh Etele sk. fogymn. tanár. — Dr. Pöschl Dező sk. — Gaál Lajos sk. fogymn. tanár. — Veneze Ferenc sk. vaskereskedő. — Müller Gyula sk. pénzügyi bírós. — H. Groszmann Samu kereskedő. — Kronberger József sk. — Id. János sk. gróf Andrassy Manó Ó. E. örök jószágigazgatója. — Gósz Antal sk. Rozsnyó város vásárbérlője. — Schuber Mátyas sk. fogymn. tanár. — Czillinger Ferenc sk. m. kir. államvasuti főmérnök. — Pábián Ferenc sk. püspök uradalmi jószágigazgató. — Schmidt János v. erdőmester.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Bérbeadó

a két Rima között egy jó karban levő gyümölcsös-kert, valamint a nagyhegyi szőlőhegyen egy db 1500 □ öles szántóföld. — Értekezhetni Rimaszombatban a tulajdonos György Kálmánnal.

Azonnal eladó

Rimaszombatban a már évtizedek óta fennálló „Gasko”-féle kék-festő üzlet. — Kényelmes lakóház. — 3 lakosztály. — mangorló s egyéb az üzlethez szükséges műszerek — üzlet beszüntetés miatt — azonnal s szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést nyújt ifj. Gasko János Rimaszombatban.

Hentes és virslis-üzlet.

Alólirott tisztelettel hozom a nagyrődemű közönség tudomására, hogy Rimaszombatban a János-utca 12. szám alatti mészárszékemet a legkényesebb igényeket is kielégítő

hentes és virslis-üzlettel

bővítettem meg, melynélfogva kérem netáni szükségleteiket nálam beszerezni; — főgyekezetem mindig oda fog irányulni, hogy t. vevőim megelégedését kiérdemeljem és azt megtarthassam. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

KORENY PÁL, mészáros.

Hirdetés.

Alólirott ezég a t. földbírtokosoknak, építőmestereknek, polgároknak és gazdálkodóknak tisztelettel tudomására hozza, miszerint az itt helyben 8 év óta Eckstein Fiesko ezég alatt fennállott faüzletet tulajdonába átvette s ennek vezetését „Kokovai faipar raktára Rimaszombat” ezég alatt

ECKSTEIN FIESKO

urnak eddigelő is széles körben elismert szakavatott és tapasztatos vezetésére bizta.

Országos hírv. fatermelő ezégekkel fennálló összeköttetés és saját termelése azon szerencsés helyzetbe juttatták a ezéget, hogy ugy az építéshez, valamint az asztalos iparhoz és a gazdaság minden ágához szükséges faanyagokból igen nagy választéku és kiváló minőségű raktárt tarthat, s hogy az árak tekintetében bármely hasonnemű ezéggel sikeresen versenyezhet.

A midőn a ezég ezimét „Kokovai faipar raktára” b. vevőinek ujlag figyelmébe ajánlja s írásbeli megrendelések esetén csupán ezen ezimet kéri használni, egyuttal azon reményének ad kifejezést, hogy a nagy közönség részéről minél gyakoribb megrendelésekkel fog megtiszteltetni, biztositva vevőit, hogy a megrendelések a legutányosabban és a legnagyobb előzékenységgel fognak eszközöltetni.

Kiváló tisztelettel

a Kokovai faipar raktára Rimaszombatban.

Eladó birtok.

Sajó-Velezden nagy belsőség, lakóház. — 1600 □ ölével számított 46 hold, 821 □ öl szántó- és rétföld, 206 hold 740 □ öl erdőterületből álló

B I R T O K

eladó, esetleg bérbe is kiadatik.

Az erdőből mintegy 60 hold terület szántófölddé van alakítva.

Közlebbli értesítést ad a tulajdonos pénzintézet a „Miskolczi Takarékegylet Részvénytársaság” Igazgatósága.

Miskolcz, 1892. márczius 1.

2—3 Az igazgatóság.

Kiadó lakások

Rimaszombatban: a Losonczy-utca 45. sz. alatti házban (az ág. ev. templom mellett) két lakás: melynek egyike 4 szoba, konyha, kamra, fatartó és kertből, — a másik pedig 6 szoba, konyha, kamra, fatartó és kertből áll. — május hó elsejére bérbe kiadó. — Bérleti szándékozók értekezhetnek a tulajdonos Zawadzky Edével.

Vérpiros narancs.

A világ ezen legzamatosabb narancsának száza 2 frt 50 kr. 3 frt és 4 frt.

Legszébb válogatott narancs száza 5 frt.

Vidékre: a gyümölcs nagysága szerint 35—40 darabot tartalmazó 5 kilos posta-kosarakban, fagymentesen csomagolva.

5 kilos posta-csomag	Vérpiros narancs	1 frt 80 kr.
	Messina sárga narancs	1 frt 40 kr.
	Jaffa óriási narancs	1 frt 50 kr.
	Czitrom szép tartós	1 frt 40 kr.
	Alma, erdélyi nemes faj	1 frt 30 kr.
	Maroni, görcei gesztenye	1 frt 30 kr.
	Cartiol olasz 5—6 rózsa	1 frt 30 kr.
	Ideai máltai burgonya	1 frt 20 kr.
	Datolya világos	— frt 70 kr.
	Datolya francia	1 frt 50 kr.
Kilója	Czukros francia gyümölcs	1 frt 80 kr.
	Malaga szőlő	1 frt 50 kr.
	Para dió	— frt 60 kr.

Ezen kívül különféle esemege-sajtók, thea, theasütemény, füge,ogyoró, dió, aszalt-szilva, lekvár, szardínia, szardella, legjobb minőségű szafáni, francia mustár, caviar stb. stb.

Az árak vegyesen is megrendelhetők!

Vidékre mindent fagymentesen, ingyen csomagolva küld utánvét mellett.

KOHN ADOLF.

2—2 Rimaszombat, János utca 14.

Pályázat.

A „Gömöri faipar részvénytársaság” részéről pályázat nyittatik:

1. Könyvvivői állásra, melylyel évenként 800 frt fizetés, lakás és fűtési javadalmasz jár; a megválasztandótól a kettős könyvvitelben s a magyar és német nyelvben való teljes jártasság kívántatik.

2. Pénztárnoki állásra, melylyel évenként 600 frt fizetés, lakás és fűtés jár; a megválasztandó köteles 1000 frt biztosítékot készpénz, értékpapír vagy teljesen biztosított jelzálogi bekebelezés által adni.

Pályázni kívánók kérvényeket bizonyítványaikkal s egyéb okmányokkal ellátva folyó evi márczius hó 26-ig adják be Pelsüczre a „Gömöri faipar részvénytársaság”-hoz ezimezve.

A megválasztandók állásukat folyó évi márczius hó 30-án kötelesek elfoglalni.

Pelsüczön, 1892. márczius hó 12.

A „Gömöri faipar r.-társaság” igazgatósága.

Lakás falun eladó

gömörmezei Jánosi községben, Rimaszombat várossal tőzsomszédságban. A ház kényelmes, tágas 5 lakszobával és egyéb kellő helyiségekkel, falu végén, izlésteljes és erős, villámhárítóval ellátott építmény. — díszbokrok és gyümölcsfákkal beültetett tágas udvarral, melyen melléképületek és a legjobb vizet tartalmazó kut van; ebből nyílik a 3200 □ öles veteményes és gyümölcsös kert. A helység postahivatallal és vasúti állomással bir. A vevők P. E. czim alatt levelezhetnek magával a tulajdonossal. — Utolsó postaállomás: Jánosi, Gömörmege

Hirdetmény.

1069. sz. — A nagyrőcei kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tiszolcei kölesön-szegélyő szövethetel végrehajtónak Hudák András végrehajtást szenvedő elleni 42 frt 35 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék (a nagyrőcei királyi járásbírószág területén lévő Murány-Hosszurét község határában fekvő a Hudák András tulajdonát képező murány-hosszuréti 111. számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanokra az árverést 454 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi márczius hó 23-ik napján délelőtti 9 órakor Murány-Hosszuréten a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladadni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-Rőczen, 1891. évi június hó 19. napján. A nagyrőcei kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. járásbíró.